

1989- SIBIU

**Informări întocmite de Securitate
cătrec prim-secretarul Comitetului
Județean al P.C.R.**

REPUBLICA SOCIALISTA ROMANIA

MINISTERUL DE INTERNE

ARHIVA

FOND INFORMATIV

Dosar Nr. 42 Vol. Nr. III

Privind INFORMĂRI PCR
PRIM. SECRETAR

1989

STRICT SECRET

exemplar unic

N O T A

=====

In perioada 17 - 19 aprilie 1989, ERNST THURNHEER, ambasadorul Elvetiei în tara noastră și soția sa, au efectuat o vizită oficială de documentare în municipiul Sibiu.

Cu această ocazie au vizitat și au avut întrevederi cu reprezentantii Consiliului Popular al Judetului Sibiu, redactiei ziarului "Die Woche", Institutului Teologic Protestant Sibiu, Filialei Uniunii Artistilor Plastici Sibiu și Intreprinderii de Prelucrarea Lemnului Sibiu.

De asemenea, programul a inclus și vizitarea Muzeului Tehnicii Populare și Galeriile de Artă "Brukenthal" din cadrul Complexului Muzeal Sibiu.

Pentru cunoasterea activității diplomatului, prevenirea contactării unor elemente autohtone aflate în atenția organelor de securitate și influentarea pozitivă a acestuia, am întreprins un complex de măsuri specifice atât prin surse riguros selecționate și testate, cât și prin mijloace speciale.

Ca urmare, s-au obtinut date și informații care reliefează că problematica abordată de diplomat se referă la unele aspecte care pot fi folosite în mod tendentios sau ostil de

..//..

către oficiile de propagandă antiromânească din străinătate.

1. La Consiliul Popular Județean Sibiu, întrebările adresate s-au circumscris - direct sau disimulat - aspectelor social-politice referitoare la:

- structura populației județului sub raport etnic și religios;

- situația administrativ-teritorială a județului - cu accent pe relațiile dintre oraș-sat și programele de dezvoltare viitoare a localităților rurale - ;

- dacă învățământul liceal se va generaliza în toate comunele;

- câte sate sînt neviabile și dacă acestea vor fi "distruse", argumentîndu-și întrebarea sub motivația că "...se mai aude și se mai citește că se distrug cu buldozerul, că se întrerupe curentul și se scot autobuzele pentru a fi părăsite..." ;

- dacă unificarea comunelor cu satele se realizează democratic și dacă locuitorii satelor optează pentru acest proces;

- modul de aplicare a măsurilor de modernizare a localităților, etapizarea lor în consens cu evoluția populației;

- - tangențial, s-a referit și la situația persoanelor care au cerere de plecare definitivă din țară, aparent "inofensiv" și "dezinteresat" afirmînd: "...s-a auzit că numărul maghiarilor, al germanilor și chiar al românilor care au emigrat anul trecut legal sau ilegal, a fost de peste 10.000 ".

207

2. Din configuratia aspectelor pentru care a manifestat interes cu ocazia vizitării redactiei ziarului "Die Woche", semnificative sînt problemele referitoare la:

- viața culturală a populației de naționalitate germană din județ;
- numărul personalului muncitor de la acest ziar;
- dacă au colaboratori externi;
- mișcarea artistică de amatori a naționalității conlocuitoare germane, în ce se concretizează și cum este reprezentată în ansamblul manifestărilor culturale;
- dacă în orașul Sibiu există teatru german, intensitatea activității acestuia, numărul spectacolelor și gradul de frecventare, comparativ cu secția română a Teatrului de Stat Sibiu;
- relațiile ziarului cu instituțiile de cultură și învățămînt.

3. In discuțiile purtate cu conducerea Institutului Teologic Protestant Sibiu, ambasadorul a manifestat interes pentru:

- legăturile spirituale ale institutului cu Elveția;
- structura și istoricul institutului și a studiului teologiei protestante în țara noastră;
- relațiile dintre biserică și stat precum și dintre biserica evanghelică și cea ortodoxă;
- modul cum se realizează îndrumarea bisericească a copiilor;
- dacă absolvenții institutului acoperă necesitățile existente la parohiile evanghelice.

238

4. La Filiala Artiștilor Plastici Sibiu, unde a avut convorbiri cu artistul plastic BARCAN NICOLAE, a dorit să se documenteze asupra aspectelor care implică:

- activitatea desfășurată la Sibiu în domeniul artelor plastice;
- situația manifestărilor expoziționale locale, naționale și internaționale;
- căile și mijloacele utilizate în vederea promovării tinerelor talente;
- dacă artiștii plastici predau în învățământul de specialitate;
- mijloace și procedee de valorificare a lucrărilor realizate;
- cîți membri are Filiala Uniunii Artiștilor Plastici Sibiu.

5. La expoziția de prezentare a produselor Întreprinderii de Prelucrarea Lemnului, s-a referit la:

- posibilitatea încheierii unor contracte comerciale directe cu firme elvețiene și perspectivele dezvoltării lor;
- posibilitățile de export în Elveția a creioanelor ceramice și dermatografe;
- structura întreprinderii (numărul fabricilor) și rolul organizației de partid în întreprinderi.

In răspunsurile date, interlocutorii români au expus obiectiv, documentat și argumentat realitățile existente -pertinent imperativelor programelor de dezvoltare ale țării noastre - asupra cărora au conferit, creîndu-i diplomatului o ima-

210

STRICT SECRET

exemplar unic

N O T A

=====

Raportăm că în după-amiaza zilei de 05.05.1989 a avut loc la Sibiu, în cadrul Centrului de științe sociale, o întâlnire dintre autori de literatură în limba germană, tineri sau deja consacrați, critici literari și un colectiv de cinci redactori de la revista "Neue Literatur" din București, condus de CLAUD STEFANI, redactor șef adjunct al acestei reviste și organizator responsabil al acțiunii. Aceasta a mai cuprins, de asemenea, o sezătoare literară realizată în seara zilei de 06.05.a.c. la căminul cultural din comuna Alțina, jud. Sibiu, deschisă publicului, în cadrul căreia un număr de 9 autori din București, precum și din județele Sibiu și Maramureș au prezentat lucrări proprii în versuri sau proză scurtă.

Această acțiune, inițiată de redacția "Neue Literatur" din București, a fost realizată în colaborare cu Uniunea Scriitorilor din R.S.România și cu aprobarea Consiliului Culturii și Educației Socialiste.

Măsurile noastre specifice întreprinse în colaborare cu factorii locali implicați în organizarea și desfășurarea acestei acțiuni au relevat următoarele aspecte de interes:

- conducerea revistei "Neue Literatur" a comunicat

..//..

Comitetului de Cultură și Educație Socialistă al județului Sibiu, la data de 26.04.1989, printr-o notă lapidară și incompletă, intenția de organizare a acestei întâlniri, preluând în mod expres răspunderea asupra lucrărilor literare ce urmau să fie prezentate:

- conducerea forului județean menționat, deși a fost sensibilizată de noi, nu s-a implicat în acțiune, sub pretextul că nu dispune în prezent de nici un activist cunoscător al limbii germane;

- întâlnirea de la Centrul de Științe Sociale din Sibiu, nu a ridicat probleme deosebite. La șezătoarea literară din comuna Alțina însă, au fost prezentate, printre altele, și unele lucrări cu conținut interpretativ, de nuanță naționalistă.

Astfel, WOLFGANG KOCH, scriitor din București, în lucrarea în proză intitulată "MOTIS", referindu-se metaforic la satul cu același nume din județul Sibiu, a încercat să sugereze "sfârșitul" satului ardelenesc locuit de populație de naționalitate germană, ultimul sătean sinucigându-se, pentru că oamenii "au plecat în toate direcțiile", părăsind satul situat la "capătul lumii, de unde nu există mai departe".

- EDITH DENGEL-FELEKI, profesoară, domiciliată în comuna Alțina, a încercat să sugereze în lucrarea de proză scurtă - încă nepublicată - intitulată "La sănius", românizarea treptată a populației germane din comuna Alțina, lipsa de interes a copiilor pentru învățarea limbii germane, pe care ea la școala din localitate o predă astăzi ca "limbă străină", tot ce amintește de vremurile de odinioară fiind derdelușul din dealul bisericii evanghelice, cunoscut în prezent ca "dealul sașilor". Si acesta este distrus încet de un "om care împrăște nisip pe zăpadă"

distrugându-l în cele din urmă.

- RENATE STORCH, poetă din București, a sugerat în două poezii monotonia vieții cotidiene pentru cei ce încă "nu și-au împachetat lucrurile" (n.n. în vederea plecării definitive din țară), constînd în îmbrăcarea în grabă dimineata, plecatul la muncă, statul la cozi pentru procurarea "puținului necesar vieții" și culcatul seara, după un pahar cu vin, care încheie o zi epuizantă.

.....

STRICT SECRET

Exemplar unic

N O T A

Raportăm că, prin posibilități și mijloace specifice, am întreprins un complex de măsuri pentru prevenirea și contracararea unei manifestări ostile țării noastre, precognizată să se desfășoare în R.F.G., din inițiativa cuplului de scriitori de origine română HERTA MULLER - RICHARD WAGNER, cunoscuți cu poziție deosebit de dușmănoasă țării noastre.

Astfel, la sugestia și prin implicarea lor, în programul ocazionat de sărbătorirea "Zilelor festive ale Bisericii evanghelice" din R.F.G. (3 - 14 iunie ac. în Berlinul Occidental) urma să fie inclus un așa-zis "FORUM ROMANIA", în care să fie puse în discuție - ostil și tendențios - unele "probleme economice și ale drepturilor omului" din țara noastră.

Acționînd în consens cu imperativele vizate, prin conducerea cultului evanghelic din țara noastră, a fost adresată o notă de protest Uniunii bisericilor evanghelice din R.F.G. - forul care patronează această acțiune -, prin care s-a cerut din partea unor personalități cultice cu poziție favorabilă României și cu rol de conducere în cadrul uniunii adoptarea unei poziții ferme de respingere a manifestării

preconizate, subliniindu-se că aceasta, prin nuanța ei politică tendențioasă, ar putea afecta nefavorabil relațiile bilaterale.

Pentru consolidarea, în R.F.G., a unei atitudini potrivnice realizării forumului menționat, s-a acționat în mod individual - pe aceeași cale - și asupra altor conducători cultici vest-germani, reușindu-se, în final, obținerea unanimității membrilor consiliului de conducere al Uniunii bisericilor evanghelice din R.F.G. privind inoportunitatea menținerii "FORUMULUI ROMANIA", în forma și cu participarea inițială, în programul "Zilelor festive".

Din informații recente, obținute prin intermediul episcopului JOACHIM HEUBACH din R.F.G., activ implicat în acțiunea de neutralizare a manifestării respective și care a făcut o vizită oficială în România, în perioada 13 - 22 mai a.c., rezultă că forul organizator al "Zilelor festive" a hotărât menținerea în program a unui spațiu de câteva ore dedicat României, avînd însă exclusiv "menirea de informare și nu aceea de tribunal care să trezească reacții pasionale".

Din acest program a fost exclus cuplul HERTA MÜLLER - RICHARD WAGNER, fiind cooptat în schimb ca referent - tot printr-o acțiune dirijată de noi prin conducerea cultului - cetățeanul vest-german de origine română HANS WERNER LOEW, deputat social-democrat în parlamentul landului Bavaria - R.F.G., personalitate politică cunoscută cu poziție favorabilă țării noastre și de respingere față de atitudinea și manifestările antiromânești ale organizațiilor emigrației săsești din R.F.G.

1989

De asemenea, cu prilejul vizitei efectuate la Sibiu, episcopul JOACHIM HEUBACH a fost determinat să participe și el la manifestarea privind România din cadrul "Zilelor festive", pentru a urmări în mod direct desfășurarea acesteia și a putea interveni în situația apariției unor eventuale manifestări nefavorabile.

Prin posibilitățile specifice urmărim, în continuare, evoluția acțiunii și vom raporta aspectele noi de interes ce vor rezulta.

oo 00 oo

STRICT SECRET

exemplar unic

N O T A

Din datele și informațiile pe care le-am obținut, cu privire la modul de desfășurare a manifestărilor dedicate României, în cadrul programului "Zilelor Festive ale Bisericii Evanghelice din R.F.G." și a rezultatelor măsurilor noastre de contracarare - întreprinse prin intermediul conducerii cultului evanghelic - s-au desprins următoarele aspecte mai semnificative:

I. Festivitatea a avut loc în seara zilei de 9 iunie, cu participarea unui auditoriu de cca 1.000 persoane, din care făceau parte și preoți evanghelici originari din România stabiliți în R.F.G.

Din cele 4 referate prezentate s-au detasat, prin poziția echilibrată și obiectivă, alocuțiunile rostite de HANS WERNER LOEW, deputat social-democrat în parlamentul landului Bavaria - despre minoritățile din România - și HELMUTH JEHL, preot evanghelic din München, membru al Consiliului pentru Relații Ecumenice a Bisericii Evanghelice din Bavaria - despre viața cultică în România - cunoscuți cu poziție favorabilă țării noastre, implicați în această acțiune - în urma demersurilor care s-au derulat - înlocuindu-i pe scriitorii HERTA MULLER și RICHARD WAGNER, care intenționau să folosească acest prilej ca "tribună" de calomniere și defăimare a țării noastre.

134

Conform programului, au mai prezentat referate, cu privire la problemele economice și drepturile omului în România, doi reprezentanți ai Institutului de Studii Sud-Est Europene și organizației "Amnesty International", care, deși critice, nu au degenerat în agresivitate și calomnierea paroxistică a realităților românești, după cum au conceput și preconizat scriitorii menționați și aliații acestora.

In cadrul discuțiilor, care au urmat, au reactionat unele elemente, - neaprobrate ca referenți de organizatori - reținând atenția, prin poziția adoptată:

- BELLA HARMATH, episcop al Bisericii Evanghelice din R.P.Ungară, care și-a motivat participarea afirmând "... prezența în Ungaria a 16.000 de refugiați români constituie o problemă de interes european, pentru că Europa a cedat României, prin pacea de la Trianon, teritoriul Banatului și Transilvaniei și deci, România este acum răspunzătoare în fața Europei pentru situația minorităților care trăiesc pe aceste teritorii";

- SCHAFER H. ministru secretar de stat în Ministerul Federal de Externe al R.F.G., precum și LUKAS BECKMANN, colaborator al societății "HEINRICH BOLL", membru al Partidului Ecologiștilor din R.F.G., care, într-o manieră agresivă, au încercat să exploateze propagandistic refuzul ambasadorului României la Bonn, de a participa la "podium".

Tentativa acestora a fost neutralizată însă de intervențiile profesorului dr. GERNOT CZELL, membru al asociației libere "Cercul Evanghelistic al Prietenilor Transilvaniei" și RENATE WEBER, colaboratoare a "Cercului de Studii pentru Istoria

Transilvaniei" - cu poziție loială țării noastre - selectionați în acțiune de organizatori, în calitate de "avocați în slujba publicului", care au dat răspunsuri corecte și competente, în consens cu interesele statului nostru.

II. In replică, în ziua următoare, "Cercul Evanghelic al Prietenilor Transilvaniei" a organizat în sala de conferințe a Bisericii evanghelice "NEU-WESTEND" din Berlin, o acțiune similară, sub genericul "Situția Bisericii Evanghelice și Perspectivele Sașilor Transilvăneni în România", în care au fost puse în discuție, dintr-o poziție favorabilă, aspecte referitoare la etnicii germani din țara noastră, în contextul fenomenului emigraționist.

Reuniunea, prin modul în care s-a desfășurat, a reușit să atingă scopul vizat.

La ambele acțiuni a mai participat, ca invitat român, dr. ION BRIA, reprezentantul Bisericii Ortodoxe Române la Centrala Ecumenică de la Geneva.

Materialele obținute, în procesul controlării reacțiilor înregistrate în diferite medii și locuri, din țară și străinătate, reliefează că măsurile noastre de influență și contracarare - inițiate prin conducerea cultului evanghelic - au avut efectul preventiv scontat, excluderea cuplului de scriitori HERTA MULLER - RICHARD WAGNER, asigurând atenuarea substanțială a caracterului antiromânesc vizat inițial de manifestarea respectivă.

Prin posibilitățile interne și externe, de care dispunem acționăm, în continuare, pentru consolidarea efectelor preventive realizate.

STRICT SECRET

exemplar unic

N O T A

In zilele de 20 și 21 octombrie a.c., STORN COENRAAD FREDERIK, ambasadorul Olandei la București, a efectuat o vizită neoficială în județul Sibiu.

Cunoscînd anticipat interesul și preocupările acestuia de a contacta scriitori, artiști plastici și alți creatori de artă - sub acoperirea unor veleități cultural-artistice pe care le invocă, aparent nedisimulate, - s-au inițiat măsuri complexe de supraveghere, inclusiv prin interpunerea unei surse verificate, cu reale posibilități de penetrare, influențare și descifrarea intențiilor ostile ale diplomatului.

Ca urmare, s-au obținut date incontestabile care reliefează că vizita a fost determinată de interesul ambasadorului de a contacta, cunoaște și testa loialitatea și eventual, susceptibilitatea la fapte contestatate, a unor intelectuali de valoare, domiciliati pe raza județului Sibiu.

In acest scop, s-a întilnit cu scriitorul sibian MIRCEA IVANESCU și pictorul MIRCEA STANESCU, conducătorul cercului de pictură "ATELIER 35" din Sibiu, precum și cu SOFIA OPRESCU, lector universitar de limba franceză la Institutul Politehnic din București (cunoștință apropiată a diplomatului).

38

Cu ocazia întrevederilor, aspectele asupra cărora au conferit - arta și cultura românească contemporană, cărți apărute, traduceri, expoziții etc., - au fost puternic marcate de atitudinea ostilă a acestuia, de încercările de discreditare a politicii partidului și statului în diverse sectoare de activitate și chiar de incitare a interlocutorilor și inocularea unor idei străine realismului socialist.

Astfel, referindu-se "la admirația și prietenia sinceră care a avut-o cu scriitorul MIRCEA DINESCU, suferind, realmente, că nu-l mai poate vedea" a afirmat că "il surprinde ciudățenia românilor, cantitatea mare de bîrfă care se vehiculează continuu și lipsa unor certe valori etice și morale în rîndul scriitorilor".

Făcînd aluzie la unele creații ale poetei ANA BLANDIANA, și-a exprimat dorința "de a o cunoaște, avînd convingerea că este un alt fel de scriitor și de om".

În aceeași manieră tendențioasă a abordat și unele aspecte referitoare la vizita conducerii superioare de partid și stat la Tîrgul Internațional București, relatînd un incident petrecut în fața standului R.F.Germania, la care pretindea că a participat.

Totodată, în timpul discuțiilor purtate, a lăsat să se întrevadă interesul său față de acțiunile inițiate de DOINA CORNEA "pe care a vizitat-o de mai multe ori, despre care cunoaște aspecte personale, ca de exemplu cît de mult iubește pictura lui TONITZA, dar a conchis că are rezerve față de ea".

Similar a discutat și despre SORIN ALEXANDRESCU, fost profesor universitar în București, stabilit în Olanda, prin refuzul înapoierii în țară din vizita efectuată.

Abordînd, în discuții, o tactică propagandistică speculativă, evident stabilită anterior, de "îmbinare" a unor aprecieri pozitive cu aspecte tendențioase și denigratoare, în final, contesta și anihila integral ceea ce, inițial, apărea corespunzător, lăsînd să predomine interpretările ostile, tendențioase și incitatoare, de natură să afecteze climatul politic și social din aceste medii.

Concomitent, a vizitat Galeria de Artă Brukenthal, Muzeul de Farmacie, colecția de icoane pe sticlă din satul turistic Sibiel, magazinul Anticariat și localitățile rurale cu specific săsesc Cîsnădioara și Cristian.

În vederea influențării pozitive și determinarea lui să-și reconsidere și revizuiască convingerile nefavorabile pe care le are, am acționat prin toate disponibilitățile noastre din sectoarele vizitate.

Avînd în vedere periculozitatea efectelor pe care, eventual, le-a generat, acționăm pentru stabilirea reacției persoanelor contactate, contracararea și neutralizarea tuturor influențelor negative receptate de aceștia.

.....

65

STRICT SECRET

exemplar unic

N O T A

În perioada 1987-1989, pe raza județului Sibiu au fost înregistrate 255 vizite ale diplomaților occidentali acreditați la București, din care 60 ale celor de la ambasada vest-germană, 59 de la cea franceză, 47 americani, 46 britanici iar ceilalți au reprezentat ambasadele unor țări cum sînt Austria, Elveția, Japonia ori latino-americane (Anexa nr. 1).

De la sosirea în zona de responsabilitate, asupra tuturor acestor diplomați au fost întreprinse măsuri specifice complexe, vizînd cunoașterea activității lor și prevenirea unor acțiuni ostile, datele și informațiile rezultate evidențiînd următoarele concluzii de interes operativ:

- cu excepția unui număr mic de vizite oficiale, realizate de ambasadori ori șefi ai unor sectoare din ambasade, ceilalți diplomați au sosit la Sibiu, pe perioade scurte de timp, în calitate de turiști individuali, de regulă la sfîrșit de săptămîină ori în tranzit spre celelalte zone ale țării;

- marea majoritate a diplomaților sosiți la Sibiu aparțin de atașaturile politică, economică și culturală ale ambasadelor vest-germană, americană, franceză și britanică, înregistrîndu-se un număr mic de prezențe ale atașatilor militari, care s-au aflat numai în tranzit;

- unii dintre acești diplomați, îndeosebi de la ambasadele vest-germană, americană și engleză și-au creat și permanentizat relații neoficiale în rîndul autohtonilor, fiind vizate, îndeosebi, persoane din conducerea Bisericii evanghelice, reprezentanți ai acestui cult din mediul rural, preoți romano-catolici și oficanți ai unor culte neoprotestante, cadre didactice universitare sau din învățămîntul gimnazial, oameni din domeniul artei și culturii, în marea lor majoritate de origine germană, unii cunoscuți cu cereri de emigrare în străinătate. Menționăm că în rîndul legăturilor create de diplomații străini pe raza județului nu au fost identificate persoane cu acces direct la date și documente secrete ori care să lucreze în obiective economice de interes pentru spionajul străin (Anexa nr.2).

Cu prezențe mai frecvente pe raza noastră de responsabilitate au fost stabiliți MERTENS JURGEN, actualul atașat comercial al ambasadei vest-germane, ERNST ELISABETH și GARBE GISELA, de la atașatura culturală a aceleiași ambasade, DUMOND JEAN MICHEL și LORVELEC YVES, atașați culturali francezi, ARNOTT ANE MARIE, atașat cultural la ambasada britanică și FELLNER DIETMAR, atașat cultural la ambasada austriacă.

Comportamentul, activitatea și preocupările acestor diplomați, îndeosebi ale lui MERTENS JURGEN și ale atașatilor culturali francezi, atestă apartenența lor la organele de informații din statele respective, precum și faptul că folosesc prezența pe raza noastră de competență pentru a desfășura activități ostile R.S.România, constînd în :

a. - culegerea de informații din domeniul social-politic, economic și cultural iar în cazul unor evenimente politice interne

sau internaționale, urmăresc obținerea unor date de conjunctură vizînd măsurile întreprinse de statul nostru și reacția în rîndul populației. În acest context, sînt urmărite cu atenție modul în care se derulează fenomenul emigraționist în rîndul populației de naționalitate germană, problematica legată de modernizarea și sistematizarea localităților rurale, situația publicațiilor în limba germană, a învățămîntului general și gimnazial, asigurarea cu cadre de naționalitate germană a instituțiilor de învățămînt, situația Bisericii evanghelice și a clerului evanghelic, relațiile acesteia cu autoritățile de stat.

Tematica de informații abordată de diplomații spioni de la diverse ambasade occidentale prezintă interferențe și multe puncte comune, ceea ce evidențiază că activitatea informativă se desfășoară în baza unor planuri coordonate și de perspectivă. În acest sens este semnificativ și faptul că, în anumite împrejurări, diplomații vest-germani au venit la Sibiu împreună cu diplomați de la alte ambasade, pe care i-au sprijinit în obținerea de informații, punîndu-le la dispoziție, pentru exploatare informativă, legăturile lor din rîndul autohtonilor. Astfel a procedat în două rînduri MERTENS JURGEN, sosit împreună cu omologii săi de la ambasada Austriei și cea a Marii Britanii.

b. - identificarea, cultivarea și stimularea unor elemente nemulumite din rîndul artei și culturii, al reprezentanților cultelor neoprotestante, în scopul penetrării ideologice și creării de așa-zise "cazuri de disidenți", activitate specifică îndeosebi diplomaților spioni de la ambasada americană.

Semnificativ, în acest sens, este cazul "FLORESCU", artist plastic, contactat succesiv de-a lungul anilor de diplomați

68

americani, pe care, concomitent cu oferirea de ajutoare materiale, l-au stimulat în ideea că arta pe care o creează s-ar bucura de aprecieri deosebite în Occident. Pe fondul unor trăsături negative de caracter, cultivate de diplomații respectivi, "FLORESCU" a devenit un element nemulțumit, cu manifestări ostile grave la adresa partidului și statului nostru și a solicitat plecarea definitivă din țară, dominat fiind de dorința de a deveni cetățean american. În caz acționăm prin măsuri specifice complexe, pentru a preveni orice acțiune ostilă.

Asemănător procedează diplomații americani de la atașatura politică în cazul numitului "FRINCU", responsabil al adunării cultului "Creștini după evanghelie" - ramura de limba germană din Sibiu - pe care îl contactează periodic și, pe lângă exploatarea sa informativă, acționează pentru influențarea și conectarea membrilor acestui cult la organismele religioase din S.U.A.

În caz acționăm pentru limitarea contactelor cu diplomații străini și prevenirea realizării scopurilor acestora.

c. - crearea unor "puncte de sprijin" și realizarea unor acțiuni de propagandă, în special în mediul intelectualității prin oferirea de burse, stimularea inițiativelor "organizării" unor acțiuni științifice și culturale comune, facilitarea rezolvării unor interese în legătură cu activitatea profesională a unora dintre legături, acordarea "dezinteresat" de ajutoare constând în aparatură tehnică specifică unor sectoare din învățământ, artă și cultură.

Astfel a procedat MERTENS JURGEN în relațiile cu "GREAVU", conducător al unei instituții culturale din Sibiu, pe care îl

cultiva în scopul influențării și exploatării informative.

Prin măsuri specifice s-a acționat preventiv, cetățeanul român fiind determinat să întrerupă legăturile neoficiale cu diplomatul.

În cazul lui "ALFRED ERNST", intelectual român de naționalitate germană, s-au obținut recent date că același diplomat l-a luat în studiu, acționând în direcția apropierii lui prin facilitarea obținerii unor aparate din străinătate, elogierea activității sale profesionale, implicarea lui în acțiuni comune cu partea vest-germană. Cazul se află sub controlul nostru, preconizând inițierea unui joc operativ.

În același context se înscrie și acțiunea ambasadei vest-germane de a "dona" aparatură profesională modernă Teatrului de Stat, secției germane din această instituție precum și liceului de limbă germană din Sibiu.

De asemenea, în ultima perioadă se remarcă implicarea directă a diplomaților vest-germani, cu precădere MERTENS JURGEN, în distribuirea către reprezentanți ai clerului evanghelic de așa-zise ajutoare materiale, constând în produse agroalimentare și aparatură electrocasnică sau audiovizuală.

d. - realizarea de întâlniri directe ori de legături impersonale cu persoane din rîndul autohtonilor ce își au domiciliul în alte localități.

Astfel, în septembrie 1987, diplomatul vest-german PFFEIFER HELMUT, aflat la Sibiu împreună cu soția, a realizat o

legătură impersonală cu un cetățean român din Reșița, iar în martie 1988, MERTENS JURGEN după ce s-a autoverificat intens, s-a întâlnit în loc dosnic cu scriitorul "SANDU" din Tîrgu-Mureș, cu care a discutat pe stradă.

Ambele cazuri au fost semnalate compartimentelor corespondente din inspectoratele județene Mureș și Caraș-Severin ale M.I.

În luna aprilie 1989, diplomatul american HENRY KLARKE s-a întâlnit la Sibiu cu cetățeanul român "BUCUR", profesor din București. Din controlul întâlnirii a rezultat că diplomatul l-a exploatat informativ cu privire la reacția declanșată în rândul populației de anunțarea lichidării datoriei externe a R.S.România și a acționat pentru a-i spori neîncrederea interlocutorului în viabilitatea politicii interne și externe a statului și partidului nostru, pretinzînd că "în fapt România nu și-a achitat datoria externă, aceasta fiind doar o manevră în scopul evitării unor complicații ce ar putea apare pe plan intern".

e. - în cursul anului 1989, membrii atașaturii culturale de la ambasada franceză și-au făcut prezența frecvent în zona noastră de competență, folosind Sibiuul ca punct de plecare și revenire pentru deplasările lor în municipiul Cluj-Napoca, în scopul contactării unor elemente ostile din această zonă. Deși au evitat să facă comentarii privitoare la activitatea lor la Cluj, din măsurile specifice a rezultat că au adus înscrisuri preluate de la elementele contactate, iar în timpul nopții au redactat materiale pe care să le prezinte în ziua următoare la ambasadă.

(41)

Pornind de la specificul situației operative din județ, marcată de intensificarea acțiunilor ostile desfășurate de diplomații spioni, întreprindem măsuri specifice complexe vizând creșterea capacității de ripostă și prevenire, preluarea sub controlul nostru a unor asemenea activități, pentru asigurarea cunoașterii depline a scopurilor urmărite de această categorie de persoane pe teritoriul județului Sibiu.

.....

230
STRICT SECRET

exemplar unic

N O T A

=====

I. In zilele de 28 și 29 octombrie a.c., pe raza noastră de activitate s-au aflat următorii diplomați străini:

1. ATKINSON MICHAEL, ambasadorul Angliei la București;
2. KNIGHT OLIVER, atașatul militar al ambasadei Angliei la Budapesta;
3. MARIO BRUNETTI, atașatul militar aero al ambasadei S.U.A. la București;
4. MERTENS JURGEN, atașatul comercial al ambasadei R.F.G. la București;
5. FELLNER DIETMAR, consilier cultural al ambasadei Austriei la București.

Toți au fost cazați la hotelul "Impăratul Romanilor".

II. Din controlul complex efectuat asupra activității acestora au rezultat următoarele:

1. Ambasadorul englez împreună cu soția a vizitat Galeriele de Artă "Brukenthal", Muzeul Tehnicii Populare și orașul vechi, fiind însoțit de o reprezentantă - ghid a Consiliului popular județean. A avut aprecieri laudative asupra exponatelor din Muzeul Tehnicii Populare.

In data de 28 octombrie a fost primit la Consiliul popular județean Sibiu ocazie cu care a dorit să cunoască:

- compoziția etnică - români, sași, șvabi, unguri - a populației din județul Sibiu și dacă numărul minorităților este în scădere;

- dacă se primesc de la ambasada britanică din București, materiale de propagandă, cărți și alte publicații;

- dacă în județul Sibiu este dezvoltat turismul de iarnă.

In discuțiile avute, a menționat că înainte de a fi numit ambasador la București a lucrat 10 ani la Budapesta.

Din controlul discuțiilor purtate în timpul servirii cinei la restaurant cu KNIGHT OLIVER - atașatul militar al ambasadei Angliei din Budapesta, ambasadorul englez și-a exprimat intenția de a vizita orașul Copșa Mică cu scopul "de a constata la fața locului cât de poluată este zona respectivă". In context KNIGHT OLIVER i-a precizat că "și zona orașului Deva este la fel de poluată".

In ziua de 29 octombrie a.c., cu prilejul părăsirii județului Sibiu cu destinația Cluj, ambasadorul englez a parcurs un itinerariu ce a inclus și orașul Copșa Mică.

2. Atașatul militar aero american, împreună cu soția și cetățenii americani RUSSENN MARTY, COOK DIANE cu domiciliul în Italia și ghida română ABULGANI CONSTANTA CARMEN au fost duminică dimineata în Piața Cibin, revenind la hotel la ora 11,00. Aici diplomatul a constatat că unul din geamurile laterale ale autoturismului său este spart iar portbagajul forțat, motiv pentru

care, prin recepția hotelului, a sesizat organele de miliție. Din cercetări a rezultat că din autoturism nu s-a sustras nimic, autorii tentativei de furt fiind bănuți unii copii minori. Fapta s-a petrecut în jurul orei 9,30.

Nu a realizat legături și nu a înștiințat telefonic ambasada cu privire la tentativa de furt.

Din controlul discuțiilor purtate în timpul servirii mesei la restaurant, nu au rezultat aspecte de interes operativ.

Referindu-se la ambasadorul englez - aflat la o altă masă din restaurant, MARIO BRUNETTI a făcut afirmații ironice la faptul că acestuia i-a fost repartizat - în timpul sejurului din Sibiu - o ghidă română (făcând aluzie la posibila legătură a acesteia cu organele de securitate).

În data de 29 octombrie, după servirea prinzului, la ora 14,50, au părăsit municipiul Sibiu în direcția județului Mureș.

3. Atașatul comercial vest-german MERTENS JURGEN împreună cu soția a vizitat sîmbătă după-amiaza mai multe magazine din zona centrală a orașului.

S-a întilnit la librăria "Dacia-Traiană" cu diplomatul austriac FELLNER DIETMAR aflat împreună cu soția și cei doi copii.

Imediat după întilnire, MERTENS JURGEN s-a despărțit de grup și a mers la Episcopia evanghelică din Sibiu, unde a fost primit timp de 10 minute de episcopul ALBERT KLEIN căruia i-a dus unele cadouri și medicamente.

În timpul cît s-a aflat la Sibiu, MERTENS JURGEN împreună cu FELLNER DIETMAR au efectuat deplasări în zona gării C.F.R.Sibiu

și în Piața Cibin (în ultimul loc au fost sîmbătă după-amiaza și duminică dimineața).

Pe acest itinerariu, MERTENS JURGEN a încălcat în mod premeditat de mai multe ori regulile de circulație, timp în care s-a autoverificat dacă nu este urmărit.

Duminică dimineața au participat, la biserica evanghelică din comuna Slimnic, la festivitatea religioasă a recoltei. După servirea mesei la domiciliul preotului SEIDNER WALTER, au fost invitați în cetatea săsească din localitate unde au asistat la serbarea organizată de comunitatea germană, în cadrul căreia au fost prezentate, în costume naționale săsești, obiceiuri folclorice locale. Au înregistrat spectacolul pe casete video.

Un moment important din care a rezultat scopul pentru care cei doi diplomați s-au aflat la Sibiu, a fost vizita la domiciliul prim-preotului romano-catolic NUTZ OTTO.

Diplomatul vest-german s-a interesat de situația aprovizionării la Sibiu, cu produse agroalimentare, în urma măsurilor luate de conducerea superioară de partid, la București.

FELLNER DIETMAR s-a interesat de situația preotului reformat din Timișoara, TOKESI, despre care a afirmat că este în conflict cu autoritățile. În context l-a întrebat pe NUTZ OTTO dacă are cunoștință despre faptul că în ziua de 27 octombrie a.c., la Budapesta a avut loc o manifestare în sprijinul lui TOKESI și dacă, în rîndul clerului romano-catolic ar fi posibilă o asemenea luare de poziție (ca cea a preotului TOKESI).

În răspunsul său, prim-preotul bisericii romano-catolice a afirmat că TOKESI nu este în conflict cu statul ci cu autorită-

tile bisericesti din România, el refuzînd în principal să dea curs măsurilor hotărîte de episcopul său. Cazul preotului TOKESI a fost preluat și exagerat de unele medii din Ungaria. A mai precizat diplomatului austriac că în presa noastră a fost publicată o scrisoare în care mai mulți reprezentanți de seamă ai naționalității maghiare din țara noastră și-au exprimat dezacordul în legătură cu poziția lui TOKESI. A notat în continuare că misiunea preoților este în primul rînd spirituală și că este în dauna bisericii și a credincioșilor, dacă aceștia se amestecă în probleme politice, care nu-i privesc direct, aceasta fiind și poziția Vaticanului care în urmă cu cîțiva ani a interzis ca un preot sau episcop catolic să facă parte dintr-o opoziție politică.

Preotul NUTZ OTTO a precizat că nu cunoaște nici un caz din diacezele catolice, respectiv de preot care să aibă dificultăți din motive politice. În urma acestor răspunsuri FELLNER DIETMAR a devenit reținut, lăsîndu-i impresia că ele nu l-au mulțumit.

4. Atasatul militar englez la Budapesta nu a părăsit hotelul din momentul sosirii sale (sîmbătă, ora 18,00) pînă în momentul plecării (duminică, ora 9,00) în direcția Alba. Nu a contactat persoane în afara cadrului oficial.

.

11

STRICT SECRET

exemplar unic

N O T A

=====

Din datele verificate pe care le deținem, rezultă că în ultima perioadă de timp, la Intreprinderea de ciorapi "7 Noiembrie" Sibiu, se înregistrează stagnări repetate ale procesului de producție în secțiile circulare I, II și III, vopsitorie, încheiat și finisat bumbac, situație care va influența negativ îndeplinirea planului de export și la intern pe lunile noiembrie și decembrie și implicit crearea unor stări de spirit negative în rândul personalului muncitor ca urmare a nerealizării retributiilor planificate.

În acest context, factorii de conducere au luat măsura trimiterii zilnice în concediu fără plată a peste 600 personal muncitor din secțiile amintite. În unele cazuri, măsura a fost primită cu rezerve, înregistrându-se situații când personalul muncitor a rămas la locurile de muncă, desfășurând în continuare activitate neproductivă.

Se apreciază că la baza acestor deficiențe stă în primul rând activitatea necorespunzătoare desfășurată pe linia aprovizionării ritmice cu materii prime necesare producției.

...//...

Astfel, în contractul nr. 115/1989 încheiat cu Intreprinderea "Tesătura" din Iași, deși se menționa că aceasta avea obligația livrării în trimestrul IV a unei cantități de 17 tone fir BBC-100%, finețea 70/2, pînă în prezent s-a livrat doar 4,7 tone, iar în contractul nr.23/1989, încheiat cu Intreprinderea Textilă "Maramures" Baia Mare, din cantitatea de 88 tone fir bumbac, finețea 40,1 ce trebuia livrată în trimestrul IV, s-au livrat doar 22 tone, ambii furnizori neavînd perspective imediate de livrare, în timp util, a cantităților de fire contractate.

Ca urmare, Intreprinderea "7 Noiembrie" Sibiu nu și-a putut onora sarcinile de plan, cu prioritate a celor destinate exportului. Astfel, la comanda nr.3016/17 din contractul încheiat cu firma "KREISIG"R.F.G. pentru execuția și expedierea unei cantități de 440.000 perechi șosete bumbac, în valoare de 171 mii dolari, cu termen de livrare noiembrie-decembrie 1989, se vor înregistra mari întirzieri în livrări și implicit aplicarea unor penalizări din partea firmei.

Aceeași situație se va înregistra și la comenzile nr. 3016/71 încheiate cu firma "HASE" - R.F.G. și nr. 4002/2 cu firma "EUROTEX" - Belgia.

Aspectele au fost aduse la cunoștința factorilor de conducere din întreprindere, care au intervenit la forurile superioare, însă pînă în prezent nu s-au luat măsuri de remedierea situației.

.....

Nr.0038069 din 25.11.1989